

nomi, det volder utvivlsomt Kraftspild, baade for Elev og Lærer.

-- Imidlertid, hvis en Snedker sætter sig for at lave et Bord, kan man ikke bebrejde ham, at Resultatet ikke bliver et Skab. Saaledes rammer da de sidst anførte Lejlighedsbemærkninger ikke Hr. Warmings Haandbog som saadan. Det store Arbejde, der er nedlagt deri, fortjener i høj Grad Anerkendelse, og man kan ikke noksom ønske Bogen mange Læsere. Hvor den baner sig Vej, vil den sprede megen nyttig Viden.

Adolph Jensen.

Dr. L. V. BIRCK: **Ejendomsskatter og Ejendomspriser.**
Kbh. 1912. G. E. C. Gad. (242 S.).

Professor Birck har gjort den fattige danske finansvidenskabelige Litteratur en interessant Monografi rigere. Egentlig kunde man vente, at en Videnskabsmand som Dr. Birck, for hvem Deduktionen stadig synes den lige Vej til Sandhedens Erkendelse, ikke vilde vælge Monografien, men Systemværket til sin litterære Udtryksform. Den videnskabelige Monografi er jo vel nok at anse som den induktive Retnings Yndlingsform. Men man maa indrømme Dr. Birck, at han forstaar at lade det almene træde frem gennem det specielle, saaledes at man trods Emnevalgets Specialisering dog altid føres ind til Økonomiens Grundtanker. En nogenlunde flittig Læser af Dr. Bircks Produktion vil ikke kunne lade være at lægge Mærke til, i hvilken Grad Værdilæren er gaaet ham i Blodet; det er — og da navnlig i denne hans sidste Bog —, som om man atter og atter læste Kapitler af hans Værdilære, blot anvendt paa nye Temaer. Denne Metode-Fasthed er Dr. Bircks Styrke; den bærer ham selv ud over mangt og meget, hvor han ellers vilde faa Vanskeligheder, bl. a. paa Grund af forholdsvis svagt

nomi, det volder utvivlsomt Kraftspild, baade for Elev og Lærer.

-- Imidlertid, hvis en Snedker sætter sig for at lave et Bord, kan man ikke bebrejde ham, at Resultatet ikke bliver et Skab. Saaledes rammer da de sidst anførte Lejlighedsbemærkninger ikke Hr. Warmings Haandbog som saadan. Det store Arbejde, der er nedlagt deri, fortjener i høj Grad Anerkendelse, og man kan ikke noksom ønske Bogen mange Læsere. Hvor den baner sig Vej, vil den sprede megen nyttig Viden.

Adolph Jensen.

Dr. L. V. BIRCK: **Ejendomsskatter og Ejendomspriser.**
Kbh. 1912. G. E. C. Gad. (242 S.).

Professor Birck har gjort den fattige danske finansvidenskabelige Litteratur en interessant Monografi rigere. Egentlig kunde man vente, at en Videnskabsmand som Dr. Birck, for hvem Deduktionen stadig synes den lige Vej til Sandhedens Erkendelse, ikke vilde vælge Monografien, men Systemværket til sin litterære Udtryksform. Den videnskabelige Monografi er jo vel nok at anse som den induktive Retnings Yndlingsform. Men man maa indrømme Dr. Birck, at han forstaar at lade det almene træde frem gennem det specielle, saaledes at man trods Emnevalgets Specialisering dog altid føres ind til Økonomiens Grundtanker. En nogenlunde flittig Læser af Dr. Bircks Produktion vil ikke kunne lade være at lægge Mærke til, i hvilken Grad Værdilæren er gaaet ham i Blodet; det er — og da navnlig i denne hans sidste Bog —, som om man atter og atter læste Kapitler af hans Værdilære, blot anvendt paa nye Temaer. Denne Metode-Fasthed er Dr. Bircks Styrke; den bærer ham selv ud over mangt og meget, hvor han ellers vilde faa Vanskeligheder, bl. a. paa Grund af forholdsvis svagt

Undersøgelsesmateriale, og den virker opdragende paa Læserne. Dr. Birck siger selv i Fortalen til Bogen, at han denne Gang har vovet sig ud paa Omraader, hvor Vejene er ret ubanede, og hvor han »uden Grænse-nyttelærens Metoder aldrig vilde have set Vejs Ende«.

»Ejendomsskatter og Ejendomspriser« er tilegnet William Scharlings Minde og bærer et for hele Bogen saare karakteristisk Motto, der betoner de økonomiske Handlingers uendelige Sammenhæng og det økonomiske Livs evige Uro. Første Afsnit gennemgaar »Skatterne«, deres historiske Udvikling, deres Systematik, de forskellige Skatter paa Jordværdien og endelig Tienden. Dette Afsnit bringer intet væsentligt nyt; men det fremhæves med Rette, hvorledes Ejendomsskattens finansielle Betydning efterhaanden er blevet forringet: »Fra at være Oldtidens og Middelalderens næsten eneste Skat blev Ejendomsskatten under Enevælden næsten sideordnet med Forbrugsafgiften, ja i det 19. Sekel bliver de som Statsskatter de mindst betydende af Skattesystemets fire Led (Skat paa Indkomst og Formue, Skat paa Forbrug, Skat paa Formueomsætning og Skat paa fast Ejendom)«. Andet Afsnit omhandler Ejendomspriser og gør Rede for »Normaludbyttet«, i Forbindelse med Forholdet mellem Beliggenhed og Anvendelse (von Thünen), samt for de andre Elementer i Sælgerens subjektive Pris: det individuelle Tillæg (positivt eller negativt), Værdistigning, der til Basis har et realiseret eller realiserbart Merudbytte, samt Forhaabningsværdien. Overfor disse sættes Elementerne i Efterspørgselsprisen, og paa Grundlag heraf gøres Rede for Prisdannelsen. Tredie Afsnit bærer Titlen »Beskatningsgrundlaget og Skattens Virkninger«. Som Beskatningsgrundlag opstilles efter den traditionelle Fremgangsmaade Jordrenten og Jordrentestigningen. Der opereres saavel i dette Afsnit som senere her med tre forskellige Jordrente- og Jordrentestigningsskatter: Tilvækstskatten (Skatten paa en konstateret Forskel mellem Ejendommens Kapitalværdi paa

forskellige Tidspunkter?), Udbyttestigningsskatten (Skatten paa den Udbyttestigning, »som Ejeren har eller faktisk kunde faa, hvis han vilde« (S. 91 øv.), Omsætningsskatten (Skatten paa Ejendommens samlede Omsætningsværdi, den raa Omsætningsskat?). Men baade her og i fjerde Afsnit, der omhandler Overvæltningen paa Salgsprisen (og senere), savner man en klar og præcis Definition af disse forskellige Skattebegreber. Man maa søge og stave for at udfinde det virkelige Indhold af Begreberne, og selv om man søger samvittighedsfuldt, er man slet ikke sikker paa at have truffet Forfatterens Mening. I Afsnittet om Overvæltningen paa Salgsprisen gennemgaar Dr. Birck nu de tre forskellige Skatters Virkning paa Ejendomme, hvis Pris er sammensat af flere eller færre af de foran nævnte Momenter i Ejendomsprisen (kapitaliseret Normaludbytte, kapitaliseret individuelt Tillæg, kapitaliseret Merudbytte og kapitaliseret Forhaabningselement). Sine Resultater samler Forfatteren i Kapitel XII (Siderne 116—127), og af dem skal her fremhæves: Omsætningsskatten vil altid indskrænke Omsætningen, som Regel lade Prisen uforandret (dog Prisfald hvor Spekulationselementet er afgørende) og blive liggende paa Sælgeren med største Delen af sit Beløb. Tilvækstskatten indskrænker kun Omsætningen svagt (bringer den maaske til at stige) paa Spekulationsejendomme, men stærkt hvor Værdistigningen er baseret paa realiseret Udbytte, Prisen stiger (∴ Skatten overvælttes delvis paa Køberen) paa disse sidste Ejendomme, men falder stærkt, hvor Forhaabningselementet er afgørende. Udbyttestigningsskatten forandrer ikke Omsætning, hvor Værdistigningen skyldes realiseret Udbytte, men faar den til at falde noget, hvor Stigningen skyldes Fremtidshaab. Den bringer Prisen til at falde med Skattens Beløb, hvor den realiserede Udbyttestigning er afgørende, med mere end dette, hvor Fremtidshaabet er afgørende. — Dr. Birck foretrækker ubetinget Udbyttestigningsskatten, som indskrænker den speku-

lative, men ikke den produktive Omsætning, som holder Priserne lavt og skaffer Penge i Statskassen.

De her gennemgaaede Afsnit, navnlig da det sidste, er ubetinget de vigtigste af Ejendomsskatter og Ejendomspriser; men lige saa ubetinget er de senere de lettest læselige og fornøjeligste. Navnlig bør Kapitlerne om Skatteniveauet (XVIII) og syvende Afsnit: »Fra Spekulation til Kapitalisation« fremhæves, I Kapitlet (XXI) om Kapitalisationen rider Dr. Birck med meget Held sin gamle fortrinlige Stridshest om Kapitalisationens Rovdrift af sunde økonomiske Virksomheder. Her ligger vel Hovedfortjenesten af hele Dr. Bircks videnskabelige Virksomhed; her har han jo ogsaa med megen Virkning talt den økonomiske Videnskabs manende Ord overfor den altfor kapitaliseringslystne Nutid.

H. S.
